บทความวิจัย

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PROMOTING TOURISM INDUSTRY OF CHIANG MAI PROVINCE

รัตนประภา ดิศวัฒน์[1*], **บุญทัน ดอกไธสง**[1], **เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง**[1]

Rattanaprapa Disavatana[1*], Boonton Dockthaisong[1], Kiettisak Suklueang[1]

*Corresponding Author E-mail: rattanaprapa@gmail.com

Received June 25, 2026; Revised August 6, 2026; Accepted September 8, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ 3. นำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยใช้แบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.964 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างตามวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหาในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชน ด้านการเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยและความสงบสุข ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพเชื่อมโยงชุมชน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมบูรณ์โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และด้านการส่งเสริมการเกษตร การผลิตสินค้าชุมชนสู่สากล 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า 1) องค์ประกอบของการ

[1] คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[1] Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ท่องเที่ยวส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และหลักสัปปายะ 7 ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จังหวัดเชียงใหม่นำหลักสัปปายะ 7 ได้แก่ สถานที่เหมาะสม หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม การพูดคุยเหมาะสม บุคคลเหมาะสม อาหารเหมาะสม สิ่งแวดล้อมเหมาะสม อิริยาบถเหมาะสม มาบูรณาการเข้ากับการท่องเที่ยว และสามารถผักดันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ให้เติบโตและยั่งยืนได้

คำสำคัญ: การบูรณาการ; หลักพุทธธรรม; อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

Abstract

This research article aimed: 1. To study the promotion of the tourism industry, 2. To examine factors affecting the promotion of the tourism industry, and 3) present the integration of Buddhist principles to promote the tourism industry in Chiang Mai Province. This study employed a mixed-methods research design. For the quantitative research, the sample consisted of 385 tourism stakeholders. The instrument used was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.964. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. For the qualitative research, key informants included 18 individuals comprising tourism industry executives, tourism entrepreneurs, tourists, public administration experts, and Buddhist experts. The research instrument was a semi-structured in-depth-interview script based on the research objectives, and data were analyzed using descriptive content interpretation.

The research findings revealed that: Overall, the promotion of the tourism industry was at a high level. The aspects ranked from highest to lowest were: public management system development and public service delivery; security, safety, and peace enhancement; promotion and development of tourism and health services linked to communities; natural resource and environmental restoration using technology and innovation; quality society enhancement with cultural identity preservation; and agricultural promotion and community products scaling to global markets. Factors affecting tourism industry promotion showed that the tourism components significantly affected the promotion of Chiang Mai's tourism industry at the 0.05 level, while the Sappaya 7, Seven

Suitable Conditions, principle significantly affected it at the 0.01 level. The integration of Buddhist principles to promote Chiang Mai's tourism industry revealed that Chiang Mai Province integrated the Sappaya 7 principle comprising suitable location. suitable community, suitable speech, suitable person, suitable food, suitable environment, and suitable posture, into its tourism management, driving Chiengmai Province's tourism industry toward sustainable growth.

Keywords: Integration; Buddhadhamma; Tourism Industry

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยในปี 2563 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงถึง 887,090 ล้านบาท ก่อให้เกิดการจ้างงานภายในระบบ 3,909,592 คน ในขณะเดียวกัน ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยปรากฏชัดจากผลการ จัดอันดับ Travel and Tourism Competitiveness Index ในปี 2019 โดย World Economic Forum ได้จัดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 31 จาก 140 ประเทศทั่วโลก อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวในห้วงเวลาที่ ผ่านมาได้ส่งผลกระทบเชิงลบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญจนเกิดกระแสความกังวล จากภาคส่วนต่าง ๆ จนนำไปสู่การมุ่งเน้นที่จะปรับทัศนคติต่อแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่เป้าหมายที่เน้น เชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) โดยสะท้อนผ่านแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ที่ล้วนมุ่งให้เกิด การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565)

สำหรับปัญหาการท่องเที่ยวของประเทศไทย จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาการท่องเที่ยวของไทยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาสำคัญ ได้แก่ ป้ายบอกทางไม่เพียงพอ อาชญากรรมและมิจฉาชีพ ความไม่ปลอดภัยในการขับขี่ และสถานที่ท่องเที่ยวสกปรกมีขยะจำนวนมาก ขณะที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านการบริการและความสะดวกสบาย ความปลอดภัยของที่พัก รวมถึงข้อมูลการเดินทางและป้ายบอกทางที่ชัดเจน ประเทศไทยจึงควรพัฒนาและปรับปรุงการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างความปลอดภัยและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ (Ramkhamhaeng University, 2568) สอดคล้องกัน ภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายทั้งเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ จึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวจีน โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางตามรอยภาพยนตร์ “The Lost in Thailand” ส่งผลให้การท่องเที่ยวเติบโตและสร้างรายได้จำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดปัญหา เช่น การจราจรติดขัด ที่พักไม่เพียงพอ ขยะและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน รวมถึงการจัดการทรัพยากรและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงควรมีการวางแผนและพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม (บุญฑวรรณ วิงวอน, 2561)

ในจังหวัดเชียงใหม่ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ 4.1 ล้านคนและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 2.1 ล้านคน สามารถสร้างรายได้ประมาณ 63,000 ล้านบาท นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาเชียงใหม่ สูงสุดคือนักท่องเที่ยวชาวจีน รองลงมาคือเกาหลี ไต้หวัน มาเลเซีย และอเมริกา ในปีนี้ คาดว่าการท่องเที่ยวเชียงใหม่จะฟื้นกลับมาร้อยละ 80 ของระดับก่อนโควิด นอกจากการท่องเที่ยวของเชียงใหม่จะเผชิญผลกระทบจากโควิด-19 เป็นอย่างมากแล้ว เชียงใหม่ยังเผชิญกับปัญหาเรื้อรังจากวิกฤตฝุ่น PM 2.5 ซึ่งเกิดขึ้นรุนแรงเป็นประจำทุกปี จนส่งผลกระทบทั้งต่อประชาชนผู้อยู่อาศัยในจังหวัดและนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ตัดสินใจไม่ไปท่องเที่ยวที่เชียงใหม่ในช่วงฤดูที่เกิดฝุ่น จากการระดมสมองผู้บริหารในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในภาคเหนือโดยเฉพาะเชียงใหม่พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจหลายประการในการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ ทั้งแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของโรงแรม จนทำให้มีมากเกินกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว หรืออุปทานโรงแรมที่พักล้นเกิน (Oversupply) การจองห้องพักของนักท่องเที่ยวผ่านระบบ Online Travel Agency (OTA) ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและอย่างต่อเนื่อง (กรุงเทพธุรกิจ, 2568)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ โดยนำหลักสัปปายะ 7 (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2559) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความปลอดภัย ความเหมาะสม และคุณภาพการท่องเที่ยว ทั้งด้านสถานที่ ชุมชน บุคคล อาหาร และสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างจิตใจและพัฒนาการทำงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคต อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร บุคลากร และการท่องเที่ยวโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อใช้สนับสนุนและตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ทั้งนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเชิงพรรณนา ใช้รูปแบบการศึกษาในกลุ่มเดียวโดยสำรวจสภาพการณ์จริงโดยไม่จัดให้มีการทดลอง พร้อมทั้งกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษา ดังนี้

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการของท่องเที่ยวเชียงใหม่ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มประชาชน กลุ่มสถานศึกษา ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณตามสูตรของ W.G. Cochran (1963) ทำให้ได้ขนาดตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 385 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีจำนวนรวม 18 รูปหรือคน แบ่งเป็น ผู้บริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 4 คน ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 2 คน และ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนาอีก 2 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย 1. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยว 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสัปปายะ 7 และ 4. แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ นำแบบสอบถามไป Tryout กับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ผลการทดสอบคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ ครอนบาค โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.964 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวัตถุประสงค์

4. การรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 385 ตัวอย่าง โดยการจัดแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มๆ โดยจำแนกตามกลุ่มข้าราชการของท่องเที่ยวเชียงใหม่ กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มประชาชน กลุ่มสถานศึกษา และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรของแต่ละกลุ่ม จากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูปหรือคน และจัดการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 10 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ควบคู่กับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงพรรณนา เพื่อใช้ตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญอีกครั้ง

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวม

(n=385)

ที่	การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่	ระดับการปฏิบัติ		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพ เชื่อมโยงชุมชนและท้องถิ่น	3.87	0.55	มาก
2	ด้านการส่งเสริมการเกษตร การผลิตสินค้าชุมชน การค้าการลงทุน สู่สากล	3.69	0.62	มาก
3	ด้านการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	3.79	0.57	มาก
4	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมบูรณ์โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.86	0.53	มาก
5	ด้านการเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน	4.25	0.67	มาก
6	ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล	4.26	0.68	มาก
	ภาพรวม	**3.95**	**0.37**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.95, S.D.= 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล ($\overline{X}$ =4.26) รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความ

มั่นคง ความปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน ($\overline{X}$ =4.25) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพ เชื่อมโยงชุมชนและท้องถิ่น ($\overline{X}$ =3.87) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมบูรณ์โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ($\overline{X}$ =3.86) ด้านการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ($\overline{X}$ =3.79) และด้านการส่งเสริมการเกษตร การผลิตสินค้าชุมชน การค้า การลงทุน สู่สากล ($\overline{X}$ =3.69) ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ จากการหาค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) ได้ค่าระหว่าง .551-.973 ซึ่งมากกว่าค่าที่กำหนด คือ .190 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Facto r: VIF) มีค่าระหว่าง 1.027-1.815 ซึ่งมีค่าไม่เกินตามที่กำหนด คือ 5.3 แสดงว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว กับ หลักสัปปายะ 7 ทุกด้านเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1. ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว 2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง 3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ 4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5. ด้านกิจกรรม 6. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.120	.169		12.527**	.000
ด้านสิ่งดึงดูดใจ (At)	.169	.030	.285	5.647**	.000
ด้านกิจกรรม (An)	.139	.021	.293	6.535**	.000
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Act)	.082	.033	.127	2.473*	.014
ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Av)	.075	.034	.111	2.225*	.027

Multiple R= .505[d], R^2= .255, Adjusted R^2 = .247, Std. Error = .323, F= 41.193, Sig=.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยเรียงลำดับตามตัวแปรในสมการ ดังนี้คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ (At) ด้านกิจกรรม (An) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Act) ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว (Av) สำหรับตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Ac) และด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Am) ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .247 แสดงว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวสามารถร่วมกันทำนายการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 24.7 ซึ่งสามารถเขียนในรูปของสมการได้ดังนี้

$$\hat{y} = 2.120 + .169_{At} + .139_{An} + .082_{Act} + .075_{Av}$$

$$Z_Y = .285Z_{At} + .293Z_{An} + .127Z_{Act} + .111Z_{Av}$$

สมมติฐานที่ 2 หลักสัปปายะ 7 ประกอบด้วย 1. อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม 2. โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม 3. ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม 4. ปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม 5. โภชนสัปปายะ อาหารที่เหมาะสม 6. อุตุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม 7. อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถที่เหมาะสม อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 หลักสัปปายะ 7 ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

หลักสัปปายะ 7	**B**	**Std. Error**	**Beta**	**t**	**Sig.**
ค่าคงที่ (Constant)	2.286	.124		18.486**	.000
ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม (X2_3)	.194	.037	.300	5.251**	.000
อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถที่เหมาะสม (X2_7)	.111	.022	.225	4.988**	.000
อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม (X2_1)	.123	.036	.193	3.436**	.001
โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม (X2_2)	.126	.030	.165	2.806**	.005

Multiple R= .572[c], R^2= .328, Adjusted R^2 = .322, Std. Error = .306, F= 84.545, Sig=.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่าหลักสัปปายะ 7 ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามตัวแปรในสมการ ดังนี้คือ ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม (X2_3) อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถที่เหมาะสม (X2_7) อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม (X2_1) โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม (X2_2) สำหรับตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม (X2_4) โภชนสัปปายะ อาหารที่เหมาะสม อุตุสัปปายะ (X2_5) ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม (X2_6) ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .322 แสดงว่าหลักสัปปายะ 7 สามารถร่วมกันทำนายการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 32.2 ซึ่งสามารถเขียนในรูปของสมการได้ดังนี้

$$\hat{y} = 2.286+.194_{X2_3}+.111_{X2_7}+.123_{X2_1}+.126_{X2_2}$$

$$Z_Y = .300Z_{X2_3}+.225Z_{X2_7}+.193Z_{X2_1}+.165Z_{X2_2}$$

3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ดังนี้

การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพเชื่อมโยงชุมชนและท้องถิ่น 2. ด้านการส่งเสริมการเกษตร การผลิตสินค้าชุมชน การค้า การลงทุนสู่สากล 3. ด้านการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมบูรณ์โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 5. ด้านการเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัย และความสงบสุขของประชาชน และ 6. ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

โดยบูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่ หลักสัปปายะ 7 เข้ามาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสบความสำเร็จและยั่งยืน ดังนี้ 1. ด้านอาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม : สถานที่ท่องเที่ยวสะอาด สะดวก และเหมาะสม 2. ด้านโคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม : ชุมชนมีความพร้อมด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. ด้านภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม : การสื่อสารและให้ข้อมูลที่ชัดเจนเหมาะสม 4. ด้านปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม : บุคลากรและชุมชนมีคุณภาพ เป็นมิตร และพร้อมบริการ 5. ด้านโภชนสัปปายะ อาหารเหมาะสม : อาหารมีคุณภาพ สะอาด และสะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น 6. ด้านอุตุสัปปายะ สิ่งแวดล้อมเหมาะสม : สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์เอื้อต่อการท่องเที่ยว และ 7. ด้านอิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถเหมาะสม : การเดินทาง พักผ่อน และใช้พื้นที่มีความสะดวกปลอดภัย

มีการบริหารจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ ดังนี้ 1. ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและหลากหลาย 2. ด้านความสามารถในการเข้าถึง ความสะดวกในการเดินทางและเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ ความโดดเด่นด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม และกิจกรรมท่องเที่ยว 4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อมของที่พัก การเดินทาง และบริการพื้นฐาน 5. ด้านกิจกรรม ความหลากหลายของกิจกรรมท่องเที่ยวและการเรียนรู้ และ 6. ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพการบริการ ความปลอดภัย และสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

1. การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.95, S.D.= 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐและการให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล รองลงมาคือ ด้านการเสริมสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการสุขภาพเชื่อมโยงชุมชนและท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเสริมสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และด้านการส่งเสริมการเกษตร การผลิตสินค้าชุมชน การค้า การลงทุน สู่สากล ตามลำดับ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พัชร์ศศิ เรืองมณีญาต์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยการประยุกต์ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน มีความน่าสนใจและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ การสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าของ EEC ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ อันดับ 3 คือการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาทักษะทางอาชีพให้แก่บุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาระบบขนส่งทั้งขนส่งสาธารณะ ระบบราง และเครื่องบินให้มีความเชื่อมโยงกัน

2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยเรียงลำดับตามตัวแปรในสมการ ดังนี้คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว สำหรับตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการเข้าถึง และด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .247 แสดงว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวสามารถร่วมกันทำนายการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 24.7 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย คล้ายแสง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลัก พุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 1. บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 2. การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว 3. การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว 4. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และ 5. คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ มีปัจจัยด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว และการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยมีปัจจัยภายนอกที่เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้แก่ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ประกอบด้วย การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการจับจ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์

หลักสัปปายะ 7 ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามตัวแปรในสมการ ดังนี้คือ ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถที่เหมาะสม อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม สำหรับตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม โภชนสัปปายะ อาหารที่เหมาะสม อุตุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสม ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .322 แสดงว่า หลักสัปปายะ 7 สามารถร่วมกันทำนายการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร้อยละ 32.2 ผลการวิจัยตรงกันกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ไชยพัฒนะพฤกษ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์หลักสัปปายะ 7 ในการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ”

ผลการศึกษาพบว่า หลักสัปปายะ 7 เป็นการจัดองค์ประกอบที่สนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติธรรมเกิดความก้าวหน้าและเกื้อกูลให้การปฏิบัติธรรมดำเนินไปได้ด้วยดี หลักสัปปายะมีทั้งหมด 7 ประการ คือ 1. อาวาสสัปปายะ สถานที่อยู่ สถานที่ปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม ไม่มีสิ่งรบกวนต่อการปฏิบัติธรรม 2. โคจรสัปปายะ เส้นทางในการเดินทางมีสภาพที่ดี ง่ายต่อเดินทางการจัดหาปัจจัยที่จำเป็น 3. ภัสสสัปปายะ การพูดคุยที่เหมาะสม 4. ปุคคลสัปปายะ ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องในกิจกรรม มีความเหมาะสม 5. โภชนสัปปายะ อาหารที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติ 6 อุตสัปปายะ สภาพอากาศที่เหมาะกับการปฏิบัติธรรม 7 อิริยาปถสัปปายะ ได้แก่ กิจกรรม อิริยาบถที่เหมาะสมกับบุคคล หลักสัปปายะ 7 จะส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติที่เกิดขึ้นตามจริง

3. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จังหวัดเชียงใหม่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่ หลักสัปปายะ 7 เข้ามาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสบความสำเร็จและยั่งยืน ดังนี้ 1. อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม : สถานที่ท่องเที่ยวสะอาด สะดวก และเหมาะสม 2. โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม : ชุมชนมีความพร้อมด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม : การสื่อสารและให้ข้อมูลที่ชัดเจนเหมาะสม 4. ปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม : บุคลากรและชุมชนมีคุณภาพ เป็นมิตร และพร้อมบริการ 5. โภชนสัปปายะ อาหารเหมาะสม : อาหารมีคุณภาพ สะอาด และสะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น 6. อุตุสัปปายะ สิ่งแวดล้อมเหมาะสม : สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์เอื้อต่อการท่องเที่ยว และ 7. อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถเหมาะสม : การเดินทาง พักผ่อน และใช้พื้นที่มีความสะดวกปลอดภัย นอกจากนั้นยังมีการบริหารจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชนิภา อินทสุวรรณ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดสมุทรสาคร” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการบูรณาการหลัก พุทธธรรมของจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การจัดการการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วม มีหลักสัปปายะ 7 เป็นตัวแปรส่งผ่าน และรูปแบบประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดสมุทรสาคร มีปัจจัยที่สำคัญ คือ ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีสถานที่ท่องเที่ยว สินค้า และบริการที่ได้มาตรฐาน สถานที่ท่องเที่ยวมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ท่องเที่ยวอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร มีถนนเพื่อการคมนาคมที่สะดวกสบายและปลอดภัย ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความสามารถด้านการท่องเที่ยว มีการให้บริการและคำแนะนำที่ดีแก่นักท่องเที่ยว ด้านการสร้างความสมดุลให้กับการ

ท่องเที่ยว มีการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพดังกล่าวสามารถอธิบายองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ได้ดังนี้

การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า จังหวัดเชียงใหม่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่ หลักสัปปายะ 7 เข้ามาปฏิบัติเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสบความสำเร็จและยั่งยืน ดังนี้ 1. อาวาสสัปปายะ สถานที่เหมาะสม : สถานที่ท่องเที่ยวสะอาด สะดวก และเหมาะสม 2. โคจรสัปปายะ หมู่บ้านหรือชุมชนเหมาะสม : ชุมชนมีความพร้อมด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก 3. ภัสสสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม : การสื่อสารและให้ข้อมูลที่ชัดเจนเหมาะสม 4. ปุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม : บุคลากรและชุมชนมีคุณภาพ เป็นมิตร และพร้อมบริการ 5. โภชนสัปปายะ อาหารเหมาะสม : อาหารมีคุณภาพ สะอาด และสะท้อนอัต

ลักษณ์ท้องถิ่น 6. อุตุสัปปายะ สิ่งแวดล้อมเหมาะสม : สิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์เอื้อต่อการท่องเที่ยว และ 7. อิริยาปถสัปปายะ อิริยาบถเหมาะสม : การเดินทาง พักผ่อน และใช้พื้นที่มีความสะดวกปลอดภัย นอกจากนั้นยังมีการบริหารจัดการองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จังหวัดเชียงใหม่ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเชียงใหม่เมืองท่องเที่ยวสีเขียวอัจฉริยะ โดยส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยข้อมูลดิจิทัล เช่น ระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศ น้ำ และปริมาณนักท่องเที่ยวแบบเรียลไทม์ รวมถึงสนับสนุนพลังงานสะอาดและการจัดการขยะอัจฉริยะในพื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อสร้างภาพลักษณ์เมืองท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ

2. จังหวัดเชียงใหม่ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ล้านนา โดยพัฒนาคุณภาพสังคมและยกระดับชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว โดยคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของล้านนา ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน และการใช้สื่อดิจิทัลในการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างรายได้แก่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ และทำให้การท่องเที่ยวเติบโตควบคู่กับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จังหวัดเชียงใหม่ควรส่งเสริมมาตรการลดขยะ ลดการใช้พลาสติก และสนับสนุนพลังงานสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว พร้อมใช้เทคโนโลยีติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อธรรมชาติ

2. จังหวัดเชียงใหม่ควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการท่องเที่ยว ภาษา และดิจิทัลแก่คนในชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

3. จังหวัดเชียงใหม่ควรผลักดันจุดเด่นของแต่ละชุมชน เช่น อาหารพื้นเมือง งานหัตถกรรม และวัฒนธรรมล้านนา ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และสอดคล้องกับวิถีชีวิตยุคใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ และระบบข้อมูลอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การบริการนักท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและชุมชนที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ล้านนา พร้อมสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ ไชยพัฒนะพฤกษ์. (2566). การประยุกต์หลักสัปปายะ 7 ในการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ. *วารสารพุทธศิลปกรรม*, 6(2), 114-135.

กชนิภา อินทสุวรรณ์. (2564). *รูปแบบประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดสมุทรสาคร* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2565). *แผนกลยุทธ์การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีขาวภายใต้ดมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2566-2577)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กรุงเทพธุรกิจ. (2568). *อนาคตท่องเที่ยวเชียงใหม่ : โอกาสบนความเสี่ยง*. สืบค้น 6 มกราคม 2568, จาก https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/travel/1092109.

ธงชัย คล้ายแสง. (2562). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญฑวรรณ วิงวอน. (2561). ตัวกำหนดการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 24(พิเศษ), 155-156.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต).

พัชร์ศศิ เรืองมณีญาต์. (2566). *การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยการประยุกต์ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา* (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Ramkhamhaeng University. (2568). *ปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทย*. สืบค้น 6 มกราคม 2568, จาก https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/ml10/6114962050.pdf.

W.G. Cochran. (1963). *Sampling Techniques* (2nd ed.). New York: John Wile Sons.